



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Repetitio Clem. I. Ut Clericorum De Officio Ordinarii

Aufréri, Étienne

Leodii, 1702

7, In Crimine usurarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63069](#)

353 DE POTESTATE SÆCUL.

lem secularis est judex , si vero ad spiritualem ; ut excommunicationis , tunc ecclesiast. sed dicit Sicul. quod quando agitur civiliter ad restitutionem rei subtraictæ vel ad pœnam non corporalem , sed pecuniariam , juxta. cap. quisquis. 12 quest. 4. qui libet tam ecclesiasticus quam secularis potest esse judex. Et sic crimen sacrilegij dicitur esse mixti fori : erit ergo locus præventioni. in cap. proposūm sī. de fo. compe.

ADDE.

De sacrilegio quod mixti sit fori & plura alia utilia circa hanc materiam placeat vide re apud Ignatium Lopes in praxi Criminale D. Dias cap. 87 Sacrilegij De sacrilegio ejusque pœna admodum eleganter & docte , ut alia omnia , Menochius casu arbitr. 389 Mathewm Boyß Doctor.

7, In Crimine usurarum.

Septimo fallit in crimine usurarum , quando non dubitatur quod contractus sit usurarius , sed tantum imminet quæstio facti , ut quia repetuntur usuræ solutæ , & sic solum agitur de soluto vel non soluto , vel an intervenerit contractus , vel quia agitur de simulatione contractus , & allegatur quod simulate facta fuit venditio cum esset contractus pignoraticius , & clarè vult hoc probare per testes , ita quod non dubitatur de usura : tunc enim est mixti fori , & hanc opinionem tenent Pau. Imol. & Zab. in Cle. 1. de usur. Domi. in cap. 1. eodem titul. lib. 6. Bartol. in 1. Tocia. ff. solu. matri. & in 1. 2. ff. de justi

juri. omn. jud. But. in l. cum allegas C. de usur.
Archi. in cap. quid di. can. 14. qu. 4. Ant. Imol.
& Sicut. Zab. in alle. cap, cum sit generale. Ludo.
in allegat. l. Ticia.

AD DE

De usurarum quæstione vel cauſa, quiſ judex
ſit latè Couvarruvias in ſponsalibus par. 2. ca. 8.
§. 12 n. 4. Idem cap. 6. n. 19. ead. p. 2. Lanfran-
cuſ in ca. diſpendioſam n. 14. ad longum. Dias in
regul. Fallentia. Judex ſecularis. Tiraquellus in
tractat. Res inter alios acta. Matth. Boyſ D.

Nec obſtat cap. poſt miſerabilem de usur. quia ibi
aditur judex ſecularis in ſubſidium, ſicut etiam in deci-
mis quæ tantummodo ſunt ſpirituales. cap. poſtulati. de
homici. Et hanc opinionem etiam tenent Bald. in ca.
1. §. ſi nimirū, de controver. investi. & in dicta. l. evo.
§. fin. Frede. de Sen. conſilio. 46. dicens fuiffe hanc
originalē doctrinā Ioan. An. in cap. tuam. de ordi-
cog.

Oſtavo fallit generaliter ubi de quæſtione ecclæ-
ſiaſtica verſatur ſola quæſtio facti. Nam tunc judex ſæ-
cularis eſt competens per ea quæ leguntur, & not. per
Bartol. & alios in allegat. l. Ticia ff. ſolut. matrim. An-
thon. & Sicut. in cap. tuam. de ordi. cognō. & melius in
allega. cap. cum sit generale. & Milis in ver. judex ſæ-
cularis poteſt cognoscere &c. & Sicut. in cap. literas de ju-
ra. calum. Et ideo ſi diſputetur utrum mulier fuerit
depoñata vel non, vel an habitus fit clericalis aut non,
potheſt judex ſecularis cognoscere, idem ſi ſit quæ-
ſtio, an quis fit legitimus aut non, vel an ſit uſura-
ius vel non, quia non eſt quæſtio juris, ſed facti. Eſt
idem in ſimilibus.

ADD E.

Quotiescunque causa ecclesiastica tractatur per questionem facti, non juris, tunc secularis est competens Felinus in cap. Caussam de prescripti. Et in cap. Cum sit, de foro competenti. Min sing. obs. 67. cen. 2. Geil. obs. 38. lib. I.

Etiam si esset Matrimonialis causa & ageretur de possessione, eleganter hoc tradit Tessaurus decis. 117.

Nono fallit etiam ubi materia non est pure ecclesiastica, dato quod esset dubium juris. Nam judex secularis per confessionem de plano potest informari, istud dicit Specul. in tit. de reconven. §. 2. ver. sed nunquid in primo. quem sequitur Bal. in l. non ignorat. in ss. C. qui accu. non pos. & in l. filium ff. de his quo sunt sui vel alie. iur. & in l. quotiens. C. de judi. & in l. omni novatione C. de sacrosanctis Eccles. idem Archi. in cap. frequens. 54. dist. & in cap. si judex. de senten. excom. lib. 6. Et ideo ubi constat judici seculari notoriè de usura, puta per confessionem partis, potest super ea pronunciare dum tamen non principaliter, sed per modum causæ, ut no. Bal. in l. unica. §. ad hæc. C. de Laeti. liber. tol. puta condemno te ad decem indebite exacta pro usuris, secus ubi principalis quæstio esset mere ecclesiastica, quia illius cognitio nullo modo cadit in Laicum, in præalleg. cap. si judex & in cap. ut inquisitionis. §. prohibemus de hære. lib. 6.

*& Pet. de Ancha. in regula juris ea. quæ in q. qu.
nec confessio: tunc facit eum competentem, & ita
declarat Ancha. ubi supra.*

Sed si esset quæstio de istis in causis summa-
riis, bene posset judex secularis cognoscere, secun-
dum Baldum. in l. 3. C. de Carbo. edit. & in
authen. ei qui. 7. colum, C. de bo. auto. judi. pos.
ibi quæro qualiter post Specu, tit. de instrumen. edit.
decret. S. restat. versi. quid si agatur. dum inquit,
quod si agatur de primo decreto, & filius negat
se fore in potestate patris, potest judex secularis cog-
noscere de filiatione non obstante præalleg. cap,
tuam. de ordi. cogni. quia iste processus non est or-
dinarius, ubi autem procederetur, ordinariè proce-
deret quod dictum est, nam attendi deberet tunc,
an esset quæstio juris vel facti secundum Bald. ubi
supra, licet Ant. & Sicul, in alle, cap, tuam. ali-
ter sentire videantur.

Sed & supposito quod esset quæstio juris, si
constat judici seculari talem exceptionem quæstionis
spiritualis opponi calumniosè, ut remittatur ad
judicem Ecclesiasticum, non tenebitur casu præmisso
remittere, nec processum suum taliter impedire
secundum Bal. in l. 1, in fi. C. de sent. quæ sine
cer. quanti. Et si fieret ibi remissio, dicit Bald.
in l. de die. S. jubere. in lec. antiqu. quod si re-
missus ad Curiam Episcopalem super talibus inci-
dentiibus, ibi fuerit in mora, poterit judex secula-
ris procedere ad ulteriora, ad quod facit, quia moro-
sus allegans litispendentiam non auditur secun-
dum. Bart. in l. ubi cœptum. ff. de judi. & in l.
se-

356 DE POTESTATE SECUL.

sepulchri. ff. de sepulc. viola. & in l. quamvis ff. de
dam. infect.

A D D E

Pro hoc loco exornando adijcio, quod ra-
tione calumniæ evitandæ Iudex reijcere posſit,
ac debeat ea, quæ calumniosè petuntur, velu-
ti si quis petat consilium sapientis adhiberi, tan-
tum causa differendi litem. Plurima talia no-
bis congeſſit Hippolitus in l. Patre, vel mari-
to. de questionibus. Item calumniosa exceptio
vel allegatio non debet admitti, etiamſi fit re-
levans, quando conſtat protrahendæ litis gratia
fieri. Felinus in cap. & cetera. De re judicata.
Alexand, lib. 3. conf. 42 Cepol. Cautel. 225
num. 3. Mattheus Boyß Doctor.

Et ideo ad hujusmodi malitiæ obviandum
posset judeſx ſecularis in faciendo talem re-
missionem præfigere remiſſo terminum in quo
ſe curiæ Epifcopi repræſentet ſecundum Bar.
in l. præſes. C. de app. per illum. & in l. 2. ff. de
re judi. & in all. l. quotiens. C. de judi. Ang. in
l. 2. &. ſed ſi dubitetur. ff. de eod. ti. Et ſi ille fue-
rit in mora, poterit ſecularis judeſx proce-
dere. ar. d. l. præſes. & cap. personas, de ap. ſed non
poſſet, idem judeſx præfigere terminum inſra
quem cauſa finiri debeat, ut per Bar. in alleg.
l. 3. & in cap, cum ſit Romana. de app. juncta.
gloſſ.

Adde

ADDE

Tria Notabilia.

1 Iudex secularis non tantum terminum præsentationis, sed etiam terminum producendi coram se capitula & Positiones, quas in Curia Ecclesiastica probare intendit Clerico remittendo statuere potest. Petrus Gerardi sing. 58 ubi addit ex juniori Curt. in l. Quoties. C. de judicijs. unum valde singulare, si ex statuto instrumentum præsumeretur usurarium, & pars aliqua se in tali statuto fundaret, tunc super ea quaestione non fieret remissio ad judicem Ecclesiasticum.

2 Sic iudex à quo appellanti præfigere potest terminum insinuandi vel prosequendi, & si id non fiat, causa est deserta: Si præfigat appellanti terminum, ut sibi fidem faciat de præsentata vel introducta appellatione, id de jure non potest, neque ob id erit deserta, ut tenet contra Lapum Francus de appellat. capit personas versi Octavò iudex. Idem Roman sing. 163 Cepolla Cautel. 45 Guido Papæ singu. 597 Vide in eandem rem Rotæ decis. 13 & 25 de appellat. in Novis Bellameram. decis. 718 Cassador decis. 4. de Appellationibus.

3 Item iudex à quo non potest assignare terminum finienda appellationis, quia hoc esset legem

358 DE POTESTAT SÆCUL.

gem ponere superiori, Vide Francum in cap. Ex insinuatione. 50 & in cap. personas. 4 de appellat. ubi novem modos præfigendi terminos appellantibus proponit. Mattheus Boyß Doctor.

IO Fallentia.

Decimo fallit in Laico arbitratore, quia talis cognoscere poterit de usura, etiamsi quæstio juris, ita voluit Pe, de Ancha, consil, 33 & consil, 98 dicens. cap, contingit, de arbit, non procedere in arbitrarem. Sicu, const, 64 ver. item ibi fuerunt arbitratores,

II. Fallentia

Vndecimo fallit in crimine adulterij, in quo si agatur ad poenam sanguinis, secularis tamen est Iudex, cap, 9, Sententiam, Ne Cle, vel Mo, & l, quamvis. C, de adulte, de procurato, cap, tuae, & sic intelligitur cap, rex debet, 23 qu, 5, Si vero ageretur ad aliam poenam, puta detrusonis in monasterium, tunc etiam secularis est iudex: ut in authen, sed hodie, C, de adul, Licet execu-
tio pertineat ad judicem Ecclesiasticum, quia secularis non habet monasterium, arg. in fil, 2, q, 6, biduum ver-
si quidem, & ff, de interdict, & rele, l. inter poenas,

De Ecclesiastico est dubium, & dependet à cap. gaudemus, de divortijs posset tamen dici quod quatenus agetur ad aliam poenam citra sanguinem etiam ipse sit competens contra Laicum ad hoc, cap. 1. de offi. ordi. & 32 qu. 1. cap. de Benedicto, quia per adulterium pec-
catur in matrimonium, quod est unum de septem sa-
cramentis Ecclesiae, & potest Ecclesia imponere poenam ignominiosam, ut incidere capillos, & pannos ante & retro, ut moris est in quibusdam locis, pro quo bona glo. in præalleg. cap. de Benedicto, juncto ibidem textu,
& facit